

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 11 grudnia 2002 r.

Druk nr 175 S

SPRAWOZDANIE

**KOMISJI USTAWODAWSTWA I PRAWORZĄDNOŚCI,
KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

oraz

KOMISJI SKARBU PAŃSTWA I INFRASTRUKTURY

o projekcie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (druk nr 175)

Marszałek Senatu w dniu 22 lipca 2002 r. – zgodnie z art. 79 ust. 1 Regulaminu Senatu – skierował do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisje, na wspólnych posiedzeniach w dniach 8 sierpnia oraz 20 i 28 listopada 2002 r. – zgodnie z art. 80 ust. 2 i 4 Regulaminu Senatu – po rozpatrzeniu w pierwszym czytaniu projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw wprowadziły poprawki do przedstawionego przez wnioskodawców projektu ustawy i wnoszą o przyjęcie przez Senat jednolitego, załączonego projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, wraz z projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

W załączeniu przedstawiamy także informację o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Przewodnicząca Komisji
Ustawodawstwa i Praworządności
(-) Teresa Liszcz

Przewodniczący Komisji
Skarbu Państwa i Infrastruktury
(-) Marian Noga

Przewodniczący Komisji
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
(-) Jerzy Pieniążek

projekt

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce
nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu
nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Jednocześnie upoważnia senatora Roberta Smoktunowicza do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

USTAWA
z dnia

o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984. Nr 126, poz. 1070, Nr 130, poz. 1112 i Nr 153, poz. 1271) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 212:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Na pokrycie opłat za użytkowanie wieczyste lub ceny sprzedaży działki budowlanej oraz ceny sprzedaży położonych na niej budynków, lokali lub nieruchomości rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa osobom, które w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. pozostawiły nieruchomości na terenach nie wchodzących w skład obecnego obszaru państwa, a które na mocy umów międzynarodowych zawartych przez państwo miały otrzymać ekwiwalent za mienie pozostawione za granicą, zalicza się wartość pozostawionych nieruchomości.",

b) w ust. 6 wyrazy "lub lokali" zastępuje się wyrazami ", lokali lub nieruchomości rolnych";

2) art. 213 otrzymuje brzmienie:

"Art. 213. Przepisów art. 204 – 211 nie stosuje się do nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, chyba że przepisy dotyczące gospodarowania tym Zasobem stanowią inaczej."

Art. 2.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3) uchyla się art. 17.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt niniejszy ma na celu umożliwienie Zabużanom, tj. obywatelom polskim uprawnionym do otrzymania odszkodowania za mienie pozostawione na obszarach byłych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej, wchodzących obecnie w skład terytorium państwowego Białorusi, Litwy oraz Ukrainy, poszerzenie możliwości realizacji przysługujących im praw. Mimo tego, że Zabużanie nigdy, nawet w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, nie byli pozbawieni prawa do odszkodowania, niemniej do dnia dzisiejszego wielu z nich nie otrzymało rekompensaty.

Poprzedni rząd próbował rozwiązać problem Zabużan poprzez ustawę reprivatyzacyjną. Jednak łączenie dzisiejszych roszczeń zabużańskich z kwestią reprivatyzacji jest nieuzasadnione i dowodzi braku zrozumienia problemu. Należy zwrócić uwagę na zdecydowanie odmienną sytuację prawną Zabużan i osób wysuwających roszczenia reprivatyzacyjne. O ile, w przypadku ustawy reprivatyzacyjnej, chodzi o zmianę istniejącego porządku prawnego poprzez przywrócenie majątku osobom pozbawionym go na mocy ówczesnych i wciąż obowiązujących aktów prawnych, to w przypadku Zabużan chodzi wyłącznie o umożliwienie wykonywania przysługujących im praw, poprzez usunięcie niczym nieuzasadnionych ograniczeń. Prawa majątkowe osób, które zostały pozbawione mienia pozostawiając je na terenach nie wchodzących obecnie w skład Państwa Polskiego (tzw. "mienie zabużańskie") wynikają z układów "republikańskich", związanych z przesunięciem granic po II wojnie światowej, zawartych przez PKWN w 1944 r. z Ukrainą, Białorusią, Litwą a także umów międzynarodowych z b. ZSRR. Prawa te potwierdzane były wielokrotnie, zarówno regulacjami ustawowymi, jak i orzeczeniami sądowymi w tym Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego (np. uchwały SN z 1990 r. – III AZP 12/90, SN z 1991 – III CZP 84/90, SN z 1992 – III CZP 33/92, orzeczenie TK z 1987 r. – P1/87 i wiele innych).

Obecnie podstawę prawną dla realizacji praw Zabużan stanowi, przede wszystkim, art. 212 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000, Nr 46, poz. 543 z późniejszymi zmianami), a szczegółowe zasady i tryb realizacji tych roszczeń określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1998 r. w sprawie sposobu zaliczania wartości nieruchomości pozostawionych za granicą na pokrycie ceny sprzedaży nieruchomości oraz opłat za użytkowanie wieczyste oraz sposobu ustalania wartości tych nieruchomości (Dz. U. z 1998 r., Nr 9, poz. 32 z późniejszymi zmianami). Jednakże, na podstawie innych przepisów tej ustawy oraz przepisów innych ustaw, Zabużanie są faktycznie pozbawieni możliwości realizowania swoich praw.

Również ostatnie zmiany legislacyjne wprowadzają kolejne ograniczenia przy realizacji uprawnień zabużańskich. Ustawa z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 154, poz. 1800) w art. 21 pkt 17 lit. b) dokonuje bardzo niekorzystnej dla Zabuzan zmiany ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego. Przepis ten stanowi, że art. 212 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (podstawowy dla dochodzenia roszczeń przez Zabuzan) nie będzie miał zastosowania do mienia Skarbu Państwa będącego w zarządzie lub użytkowaniu jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, nie wykorzystywanego przez te jednostki do realizacji ich zadań. Zmiana ta wyklucza więc zaspokajanie roszczeń Zabuzan z zasobów Agencji Mienia Wojskowego.

Konieczna jest szybka naprawa aktualnie obowiązującego ustawodawstwa, tak aby umożliwić byłym mieszkańcom Kresów realizację ich roszczeń. W tym celu należy, przede wszystkim, rozszerzyć i przywrócić możliwość realizacji uprawnień Zabuzan z nieruchomości, którymi gospodaruje Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Najbardziej pilne i niezbędne zmiany to:

- uchylenie przepisu zawartego w art. 17 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw,
- uchylenie przepisu zawartego w art. 213 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- zmiana przepisu zawartego w art. 212 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami poprzez włączenie do zasobu nieruchomości przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń Zabuzan, nieruchomości rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa.

Tym samym przywrócona zostanie regulacja zawarta w art. 81 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości. Zmiany te wprowadza niniejszy projekt, dzięki czemu Zabuzanie będą mogli realizować swoje prawa w odniesieniu do nieruchomości rolnych Skarbu Państwa, znajdujących się obecnie we władaniu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Należy podkreślić, że mimo obecnych problemów budżetu państwa, wskazane jest jak najszybsze podjęcie kroków zmierzających do zaspokojenia uprawnień przysługujących osobom, które zostały wysiedlone z byłych województw wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to problem szczególnie ważny w okresie zmiany rygorów zakupu ziemi przez obywateli

innych państw. Ułatwiając zakup polskiej ziemi cudzoziemcom, wprost nie wypada pozbawiać obywateli polskich otrzymania tejże ziemi w ramach rekompensaty. Należy pamiętać, że Zabużan wysiedlono z rodzinnych stron nie dlatego, że byli posiadaczami ale dlatego, że byli Polakami.

Jeśli chodzi o skutki finansowe niniejszej ustawy, należy podkreślić, że ustawa nie wprowadza dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa. Zabużanom od 1945 r. przysługuje prawo do odszkodowania za mienie pozostawione na terenach nie wchodzących obecnie w skład Państwa Polskiego. Obowiązek zaspokojenia Zabużan wciąż ciąży na budżecie państwa, a niniejsza ustawa ma jedynie na celu ułatwienie spełnienia ich słuszných roszczeń.

Biorąc powyższe pod uwagę, niezwłoczne uchwalenie niniejszych zmian jest niezbędne, by umożliwić Zabużanom szersze zaspokojenie ich roszczeń, nie tylko słuszných z moralnego punktu widzenia, ale również wynikających z wciąż obowiązujących aktów prawa międzynarodowego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/ 3994/2002/DPE-insz.

Warszawa, 9. XII 2002 r.

540/02

Pani
Teresa Liszcz
Przewodnicząca Komisji
Ustawodawstwa i Praworządności
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia do projektu ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), w związku z art. 39 ust. 3a i art. 50 ust. 1 Regulaminu Sejmu, przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr BSK/KUP/0400-53-5/2002; druk senacki nr 175), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSIĘKREŚLIŁAM

Jarosław Pietras

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....